

Letters op de collectezakken .

Toen mij gevraagd werd om de verkleurde collectezakken van de kerk in Bad Nieuweschans te vernieuwen en er met gouddraad de letters D en K op te borduren, ging er van alles door me heen.

Eerst...:leuk doe ik, maar ook... kan ik het?

Toch ben ik eraan begonnen.

Fluweel is een prachtige stof, maar ieder die het wel eens gevoeld heeft weet dat er een vleug in zit. Wat betekent dat er 'haartjes' op de stof liggen die door aanraking van plaats veranderen waardoor het licht een diepere of minder diepe glans aan de stof geeft.

Borduren met gouddraad heeft z'n beperkingen maar zeker ook uitdagende mogelijkheden. Omdat de gouddraad gewikkeld is om een kern van zijde kan er niet bij iedere steek in en uit de stof gestoken worden. De draad slijt dan teveel, breekt snel en komt er rafelig uit te zien.

Voor gouborduursel zijn andere technieken geëigend.

Allereerst moest natuurlijk het materiaal gekocht worden; het fluweel, versteviging en gouddraad was snel voorhanden. Gouddraad is verkrijgbaar in verschillende kleuren 'goud', wordt door een grote garefabrikant gemaakt en is gewoon metaaldraad, er komt geen grammetje goud aan te pas.

Voor de franje ben ik stad en land afgelopen.

Op een verjaardag kwam het ter sprake en een van mijn zussen heeft het in Utecht gekocht in een van de oudste passementseriën van Nederland. Het Jeanettedraad dat op de oude zakken zat is bijna niet meer te krijgen, alleen in grote hoeveelheden is het te bestellen. Ik had maar 1,5 mtr. nodig, daarom zit er nu andere franje omheen, wat de oude franje het dichtst benaderde.

Toen al het materiaal in huis was, ben ik begonnen met het prepareren van de borduurring en het tekenen van de letters.

Omdat ik geen borduurraam heb, heb ik de borduurring omgewerkt met stof, een cirkel van flanel even groter dan de ring, daarin een gat gemaakt, zo groot dat het werk erin paste.

Fluweel kun je nl. niet direct in de ring klemmen, dan blijf je de 'moeten' zien.

Van de oude zakken, die ik voorzichtig losgetornd had, heb ik een patroon gemaakt.

De plaats bepaald waar de letters moesten komen, een versteviging aangebracht op deze plek en het patroon van de letters uitgeknipt uit geel vilt, drie lagen oplopend in grootte, waardoor de letters een beetje verhoogd op het fluweel komen.

Deze vilten letters op de plaats genaaid en nu kon het borduren met het gouddraad beginnen.

Wat ik eigenlijk wilde, lukte niet, dus plan B gepakt. Er zijn mogelijkheden genoeg.

Met twee draden gouddraad naast elkaar en een naald met gele zijde om vast te maken aan het fluweel zijn de letters op de zakken gekomen.

In het gouborduren noemt men deze methode: stulpen.

Toen beide letters op de zakken stonden heb ik met de naaimachine de zakken gevormd en met de hand de buiten- en binnen zakken aan de koperen ronding gezet met dik ijzergaren.

De belletjes heb ik voorzien van een nieuw manteltje en ook de franje is weer aangebracht, mijn echtgenoot heeft bij het belletje met de missende klepel een nieuwe gefabriceerd en nu tinkelen ze beiden weer vrolijk.

Nu kan Ds. Struif, zoals hij altijd zegt, "weer horen dat 'de buul' rondgaat"

Op de koperen ronding bovenaan de lange stokken staat een tekst gehamerd.

Misschien heeft u het wel eens gelezen, misschien ook niet omdat het geld inwerpen vaak zo snel gaat.

Er staat geschreven:

Ter geschenk Diakonien J a Brassard U.R.Stam 1859

Deze tekst is gehamerd met een holpijpje, verder zijn er nog wat eenvoudige ornamentjes als versiering aangebracht, ook met het holpijpje.

Deze twee heren waren diaken in 1859 en hebben de collectezakken geschonken.

J á Brassard= Jan á Brassard

Geboren in 1829 te Tiel, overleden te Nieuweschans 11-3-1873

Zijn vader Reinhard Matthias Ferdinand á Brassard, geb.5-1-1794 te Vaals, overl. In Tiel in 1866 heeft verschillende beroepen gehad en is met zijn familie ook verschillende keren verhuisd. In 1824 was hij partikulier, ook wordt gesproken van belasting ambtenaar, in 1829 commies, in 1864 gepensioneerd commies en herbergier in Tiel.

Het gezin met 8 kinderen woonde in Millingen a.d. Rijn, Gendringen, Nijmegen, Wehl en Tiel.

Moeder heette Sophia Gout en was kasteleinse na de dood van haar man tot zij stierf in 1875

Opa, Franz Peter á Brassard was laken fabrikant, afkomstig uit Gelsenkirchen(D).

Jan trouwde met Gepkea Smedes, winkelierster.

Geb.19-8-1819 en weduwe van Rintzius Wennenga afkomstig uit Bunde, die 30 jaar werd.

Uit dit huwelijk was een dochter :Anna Rintzina Wennenga.

3 kinderen zijn vroeg overleden.

Gepkea was de dochter van Jan Smedes, briefvengarder en Anna Jans Kuiper

Gepkea en Jan á Brassard hebben 7 kinderen gekregen, waarvan 6 jong overleden, direct na de geboorte of als baby. Een zoontje, Jan Jacobus is nog 5 jaar oud geworden.

Gepkea heeft dus 11 zwangerschappen gehad waarvan maar twee kinderen volwassen zijn geworden.

De zoon Jacobus Johannes is volwassen geworden, getrouwd met Dieuwertje de Boer uit Bunde, hij was expediteur, in 1887 wordt hij genoemd als raadslid en in 1893 is hij wethouder in de gemeente Nieuweschans. Op 82 jarige leeftijd is hij in Groningen overleden.

Jan á Brassard had als beroep belasting ambtenaar, net als zijn vader.

Na de dood van Jan wordt Gepkea genoemd als logementhoudster.

De andere naam die genoemd wordt op de collectiezak is die van R.U Stam = Roelf Ukes Stam

Hij is kleermaker en later ook winkelier. Is geb. 21-3-1784 en trouwt op 18-9-1820 met Jantje Niklaas Veldhuis, naaister geb. 17-9-1796

In Wedde is het huwelijk gesloten en worden de kinderen geboren: Uko en Antje.

Roelf is dan al weduwnaar van Elsie Warntjes Hubbes, waarmee hij 1 jaar getrouwd is geweest.